

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Husitská teologická fakulta
Ústav židovských studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek vedoucího práce)

Práci předložil(a) student(ka): Barbara HUSÁKOVÁ

Název práce: *Židovská komunita v Benátkách a její vliv na vývoj knihtisku v 16. století*

Vedoucí práce: **PhDr. Lena ARAVA-NOVOTNÁ, Th.D.**

1. CÍL PRÁCE (uved'te, do jaké míry byl naplněn):

Cílem práce bylo zjistit, jakou úlohu hráli, kdo byli a jaké postavení měli židé, kteří tiskli hebrejské knihy a měli vliv na rozvoj knihtisku v 16. století v Benátkách, ale také zmapovat prostředí, v němž byly židovské knihy vydávány, i samotné publikace, které tam v průběhu 16. století vznikaly (viz str. 8). Domnívám se, že autorka svůj cíl naplnila a na základě vesměs cizojazyčné a v českém akademickém prostředí jen velmi těžce dostupné odborné literatury přiblížila velmi zajímavý obraz benátské židovské obce v 16. století i její významný podíl na rozvoji knihtisku.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Práci kromě úvodu a závěru tvoří tři obsáhlé kapitoly. První se věnuje vývoji benátské židovské komunity v 16. století, jejím specifickým rysům a obtížím, s nimiž se musela vyrovnávat, i založení „ghett“ pro různé skupiny židů, které do Benátek směřovaly. Druhá kapitola přibližuje příčiny vzniku knihtisku v Benátkách v 16. století i význam, který měl tento německý vynález pro židovské obyvatelstvo celé Evropy nejen z hlediska kulturně-náboženského, ale i po sociálně-společenské stránce, a věnuje se prvním benátským tiskařským dílnám – židovské rodiny Soncinů i nizozemského křesťana Daniela Bomberga -, kde se tiskly hebrejské knihy. Konečně třetí kapitola sleduje, na základě jakých kritérií byly knihy určené k tisku vybírány, cenzurní a autocenzurní mechanismy a konečně i příčiny a následky úpadku benátských tiskáren v druhé polovině 16. století. I když je tato diplomová práce výsledkem kompilačních metod, opírá se o bohatou cizojazyčnou odbornou literaturu a přináší nejen ucelený pohled na zvolené téma, které nijak nepřekračuje, ale i řadu podstatných otázek týkajících se nezbytných vztahů a spolupráce židů a křesťanů.

Několik bodů však zůstává z obsahové stránky problematických: především jde o nesprávný přepis hebrejských názvů děl (např. *Mishné Tora*, *Tishbi*, *Mashal ha-qadmoni*, *Shevile tohu*, *Shulchan Aruch* apod.), i když se autorka v úvodu zavazuje používat normy přepisu ustavené doc. Noskem (viz str. 12). Na straně 29 je zcela problematický odkaz na Davida Kimchi (1160-1235)... „který přišel do Turecka kolem roku 1529“!! Také charakteristika *marranů* (viz str. 21) není zcela správná: *marrané* nekonvertovali „hromadně na křesťanskou víru po ediktu vydaném v roce 1492 ve Španělsku a v roce 1496 v Portugalsku“, ale v průběhu 15. století před rokem 1492, který přinesl exil právě jen těm židům, kteří nekonvertovali. Pro portugalské židy nebyla typická hromadná konverze, jak říká autorka, ale konverze velmi násilná!!

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Co se formální úpravy týče, i zde je nutno vytknout celou řadu nedostatků, především v oblasti jazykového projevu. Vedle několika „překlepů“ (např. str. 10, 11, 22) a pravopisných či gramatických chyb (např. str. 14, 15, 22, 28, 35...), text obsahuje i velké množství nespisovných výrazů (např. str. 24 „už takhle“, str. 25 „vyrobil knihu“, str. 28 „utekli z Německa“, „smontoval“, str. 30 „cirka“, str. 35 „doted“, str. 46 „ambasador“, str. 48 „hustá atmosféra“ apod.) a nesprávně utvořených, tj. nesrozumitelných vět (např. str. 9, 15, 21, 22, 23, 24 25, 32, 38...), což pravděpodobně odráží používání cizojazyčné literatury a nedostatečný odstup vůči ní. V seznamu literatury autorka používá nesprávný výraz „sekundární literatura“ (co to je?) a také odkazy

na publikované články nejsou přepsány podle platných norem. Navzdory těmto nedostatkům však lze říci, že práce ještě odpovídá normám platným pro diplomové práce.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

I když se jedná o práci kompilačního charakteru, autorce se souvisle podařilo vystihnout atmosféru židovské komunity v Benátkách v 16. století i její význam pro vznik knihtisku jak v Benátkách, tak i v celé Itálii. Práce je v českém kontextu velmi zajímavá i přínosná, ale bohužel obsahuje velké množství jazykových nedostatků, což poměrně snižuje její hodnotu.

5. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě): **VELMI DOBŘE až DOBŘE (2-3)**

Datum: 31. července 2012

Podpis: Lena Arava-Novotná